

Опис домашнього завдання

- Переведіть початкову таблицю в першу нормальну форму.
- Переведіть нові таблиці в другу нормальну форму.
- Переведіть нові таблиці в третю нормальну форму.
- Розробіть ER-діаграму отриманих таблиць.
- Використовуючи ER-діаграму, створіть таблиці в базі даних. Оформіть ці таблиці без конкретних значень, тільки з урахуванням колонок та їхніх зв'язків, вручну або автоматично.

Початкова таблиця

Номер_замовлення	Назва_товару і кількість	Адреса_клієнта	Дата_замовлення	Клієнт
101	Лептоп: 3, Мишка: 2	Хрестатик 1	2023-03-15	Мельник
102	Принтер: 1	Басейна 2	2023-03-16	Шевченко
103	Мишка: 4	Комп'ютерна 3	2023-03-17	Коваленко

Рішення

1. Переведення в Першу Нормальну Фому (1НФ)

💡 Концепція 1НФ:

Два головних правила:

- Атомарність:** Кожна комірка (cell) таблиці повинна містити одне, неподільне значення.
- Відсутність груп, що повторюються:** Усі рядки мають бути унікальними, і не має бути стовпців, які містять "списки" значень.

Аналіз початкової таблиці:

Таблиця одразу порушує 1НФ. Стовпець Назва_товару і кількість є проблемою:

- Він неатомарний.
- У рядку 101 він містить групу значень, що повторюється ("Лептоп: 3" і "Мишка: 2").

Рішення:

Розгортаємо цей стовпець, створюючи новий рядок для кожного окремого товару в замовленні. Також логічно розділяємо "Назву" та "Кількість".

Результат (Таблиця в 1НФ):

Первинний ключ тут стає складеним: (Номер_замовлення, Назва_товару)

Номер_замовлення	Назва_товару	Кількість	Адреса_клієнта	Дата_замовлення	Клієнт
------------------	--------------	-----------	----------------	-----------------	--------

101	Лептоп	3	Хрещатик 1	2023-03-15	Мельник
101	Мишка	2	Хрещатик 1	2023-03-15	Мельник
102	Принтер	1	Басейна 2	2023-03-16	Шевченко
103	Мишка	4	Комп'ютерна 3	2023-03-17	Коваленко

Проблеми, які тепер видно:

Ця таблиця в 1НФ, але вона неефективна. У ній багато надлишкових даних:

- Адреса, дата та ім'я клієнта повторюються для кожного товару в замовленні 101.
- Якщо Мельник змінить адресу, нам доведеться оновити її в кожному рядку, що стосується замовлення 101. Це "аномалія оновлення".
- Якщо клієнт Коваленко видалить своє замовлення (103), ми втратимо інформацію про самого клієнта Коваленка. Це "аномалія видалення".

Ці проблеми вирішує 2НФ.

2. Переведення в Другу Нормальну Фому (2НФ)

💡 Концепція 2НФ:

1. Має бути в 1НФ.
2. Кожен не-ключовий атрибут (стовпець) має повністю залежати від **усього** первинного ключа. (Тобто **жодних часткових залежностей**).

Аналіз 1НФ таблиці:

- Первінний ключ (РК): ([Номер_замовлення](#), [Назва_товару](#)).
- Не-ключові атрибути: [Кількість](#), [Адреса_клієнта](#), [Дата_замовлення](#), [Клієнт](#).

Шукаємо часткові залежності:

- [Кількість](#) — залежить від **обох** частин ключа? Так. Щоб знати кількість "2", нам потрібен і номер замовлення (101), і назва товару (Мишка). Цей стовпець залишається.
- [Адреса_клієнта](#) — залежить від **обох** частин ключа? Ні. Адреса "Хрещатик 1" залежить *тільки* від [Номер_замовлення](#) (101). Їй байдуже, "Лептоп" там чи "Мишка". **Це часткова залежність**.
- [Дата_замовлення](#) — те саме. Залежить *тільки* від [Номер_замовлення](#). **Часткова залежність**.
- [Клієнт](#) — те саме. Залежить *тільки* від [Номер_замовлення](#). **Часткова залежність**.

Рішення:

Розділяємо таблицю на дві, щоб прибрати часткові залежності.

1. **Таблиця Orders (Замовлення):** Містить стовпці, що залежать тільки від [Номер_замовлення](#).
2. **Таблиця Order_Items (Позиції замовлення):** Містить стовпці, що залежать від повного складеного ключа.

Результат (Таблиці в 2НФ):

Таблиця 1: Orders (Замовлення)

(PK: Номер_замовлення)

Номер_замовлення	Адреса_клієнта	Дата_замовлення	Клієнт
101	Хрещатик 1	2023-03-15	Мельник
102	Басейна 2	2023-03-16	Шевченко
103	Комп'ютерна 3	2023-03-17	Коваленко

Таблиця 2: Order_Items

(PK: (Номер_замовлення, Назва_товару))

Номер_замовлення	Назва_товару	Кількість
101	Лептоп	3
101	Мишка	2
102	Принтер	1
103	Мишка	4

Проблеми, які тепер видно:

Стало набагато краще! Але в таблиці Orders все ще є проблема. Якщо клієнт "Мельник" зробить 100 замовлень, його адреса "Хрещатик 1" буде повторена 100 разів. А що, якщо ми хочемо зберігати інформацію про клієнтів, які ще не зробили замовлення?

Це "транзитивна залежність", яку вирішує ЗНФ.

3. Переведення в Третю Нормальну Фому (ЗНФ)

 Концепція ЗНФ:

1. Має бути в 2НФ.
2. Жоден не-ключовий атрибут не повинен залежати від іншого не-ключового атрибута. (Тобто **жодних транзитивних залежностей**).

Аналіз наших 2НФ таблиць:

- Таблиця Order_Items: Тут все добре. Кількість залежить від PK.
- Таблиця Orders:
 - PK: Номер_замовлення.
 - Атрибути Дата_замовлення, Клієнт, Адреса_клієнта залежать від Номер_замовлення.

- **АЛЕ!** Чи Адреса_клієнта залежить від Клієнт? Так! "Хрещатик 1" — це атрибут "Мельника", а не замовлення 101.
- Ми маємо ланцюжок: Номер_замовлення → Клієнт → Адреса_клієнта.
- Це **транзитивна залежність**.

Рішення:

Виносимо Клієнт та Адреса_клієнта в окрему таблицю Clients.

Зауваження: Так само, Назва_товару (наприклад, "Мишка") повторюється в Order_Items. Це теж можна винести в окрему таблицю Products для повної ЗНФ. Це найкраща практика.

Результат (Фінальні таблиці в ЗНФ):

Таблиця 1: Clients (Клієнти)

(PK: client_id)

client_id	client_name	address
1	Мельник	Хрещатик 1
2	Шевченко	Басейна 2
3	Коваленко	Комп'ютерна 3

Таблиця 2: Products (Товари)

(PK: product_id)

product_id	product_name
1	Лептоп
2	Мишка
3	Принтер

Таблиця 3: Orders (Замовлення)

order_id(PK)	order_date	client_id (FK)
101	2023-03-15	1
101	2023-03-15	1
102	2023-03-16	2
103	2023-03-17	3

Таблиця 4: Order_Items (Позиції замовлення)

order_id	product_id	quantity
101	1	3
101	2	2
102	3	1
103	2	4

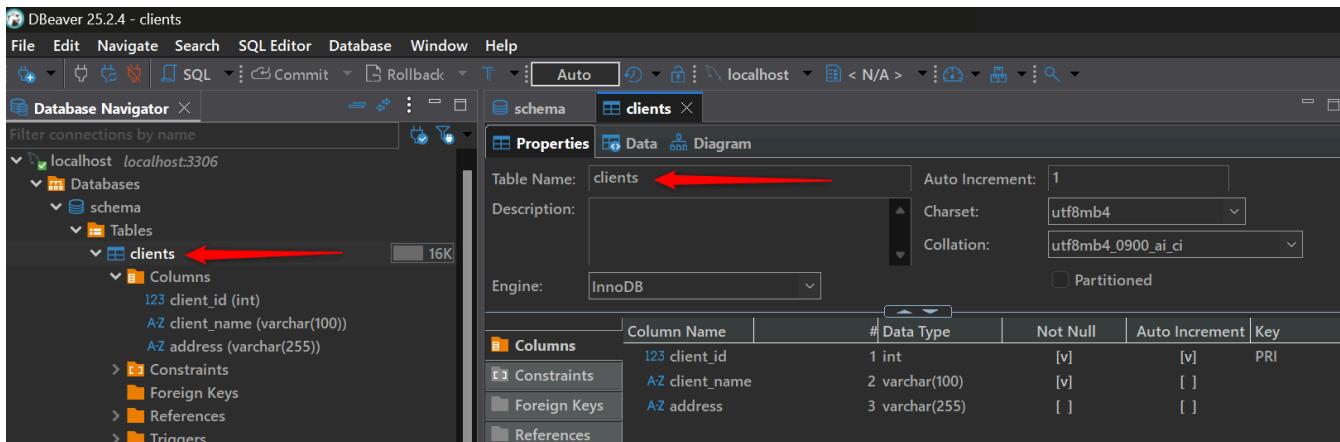
Тепер наша схема чиста:

- Немає повторюваних груп (1НФ).
- Немає часткових залежностей (2НФ).
- Немає транзитивних залежностей (3НФ).
- Дані не дублюються, аномалії оновлення/видалення виправлені.

4. ER-діаграма отриманих таблиць

Тепер візуалізуємо зв'язки (кардинальність) між нашими 4 таблицями:

- **Clients** має зв'язок "один-до-багатьох" (1:N) з **Orders**.
 - *Один клієнт може мати багато замовлень, але одне замовлення належить одному клієнту.*
- **Orders** має зв'язок "один-до-багатьох" (1:N) з **Order_Items**.
 - *Одне замовлення може складатися з багатьох позицій (товарів).*
- **Products** має зв'язок "один-до-багатьох" (1:N) з **Order_Items**.
 - *Один продукт може бути в багатьох позиціях замовлень.*

DBeaver 25.2.4 - clients

File Edit Navigate Search SQL Editor Database Window Help

localhost localhost:3306

Database Navigator ×

schema clients ×

Properties Data Diagram

Table Name: clients (arrow)

Description:

Auto Increment: 1

Charset: utf8mb4

Collation: utf8mb4_0900_ai_ci

Engine: InnoDB

Partitioned

Column Name	Data Type	Not Null	Auto Increment	Key
client_id	int	[v]	[v]	PRI
client_name	varchar(100)	[v]	[]	
address	varchar(255)	[]	[]	

Filter connections by name

localhost localhost:3306

Databases

schema

Tables

clients

Columns

client_id (int)

client_name (varchar(100))

address (varchar(255))

Constraints

Foreign Keys

References

Triggers

16K

DBeaver 25.2.4 - order_items

Properties

Table Name: **order_items** (highlighted by a red arrow)

Description:

Engine: InnoDB

Column Name	# Data Type	Not Null	Auto Increment	Key
123 order_id (int)	1 int	[v]	[]	PRI
123 product_id (int)	2 int	[v]	[]	PRI
123 quantity (int)	3 int	[v]	[]	

DBeaver 25.2.4 - orders

Properties

Table Name: **orders** (highlighted by a red arrow)

Description:

Engine: InnoDB

Column Name	# Data Type	Not Null	Auto Increment	Key
123 order_id (int)	1 int	[v]	[]	PRI
123 order_date (date)	2 date	[v]	[]	
123 client_id (int)	3 int	[]	[]	MUL

DBeaver 25.2.4 - products

Properties

Table Name: **products** (highlighted by a red arrow)

Description:

Engine: InnoDB

Column Name	# Data Type	Not Null	Auto Increment	Key
123 product_id (int)	1 int	[v]	[v]	PRI
AZ product_name (varchar(100))	2 varchar(100)	[v]	[]	UNI

5. Створення таблиць в базі даних (DDL-скрипти)

DDL (Data Definition Language) коду на основі ЗНФ схеми та ER-діаграми.

SQL

-- Створюємо таблицю Клієнтів

CREATE TABLE Clients (

 client_id INT PRIMARY KEY AUTO_INCREMENT, -- AUTO_INCREMENT для автоматичної генерації ID

 client_name VARCHAR(100) NOT NULL, -- NOT NULL, бо ім'я є обов'язковим

```
address VARCHAR(255)
);

-- Створюємо таблицю Товарів
CREATE TABLE Products (
    product_id INT PRIMARY KEY AUTO_INCREMENT,
    product_name VARCHAR(100) NOT NULL UNIQUE -- UNIQUE, щоб не було двох товарів з
однаковою назвою
    -- сюди можна додати ціну: price DECIMAL(10, 2) NOT NULL
);

-- Створюємо таблицю Замовлень
CREATE TABLE Orders (
    order_id INT PRIMARY KEY,           -- Використовуємо початкові ID (101, 102...)
    order_date DATE NOT NULL,
    client_id INT,                     -- Це буде зовнішній ключ
    FOREIGN KEY (client_id) REFERENCES Clients(client_id)
        ON DELETE SET NULL -- Якщо клієнта видалять, замовлення залишиться, але без зв'язку
        ON UPDATE CASCADE -- Якщо ID клієнта зміниться (рідко), він оновиться тут
);

-- Створюємо асоціативну таблицю Позиції Замовлення
CREATE TABLE Order_Items (
    order_id INT,                      -- Частина складеного PK, і також FK
    product_id INT,                    -- Частина складеного PK, і також FK
    quantity INT NOT NULL CHECK (quantity > 0), -- Перевірка, що кількість > 0
    PRIMARY KEY (order_id, product_id), -- Складений первинний ключ
    FOREIGN KEY (order_id) REFERENCES Orders(order_id)
        ON DELETE CASCADE, -- Якщо замовлення видаляється, всі його позиції видаляються
    FOREIGN KEY (product_id) REFERENCES Products(product_id)
        ON DELETE RESTRICT -- Не дозволяємо видалити продукт, якщо на нього є замовлення
);
```